

Handläggare: Marianne Snell
Telefon: 08-508 105 52

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Stockholms stads äldreplan 2007-2011 - svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar detta tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Marianne Snell
programchef

Sammanfattning

Äldreomsorgsplanen för perioden 2006-2010 antogs av kommunfullmäktige i januari 2006.

Efter majoritetsskiftet i staden har ett förslag till ny äldreplan för perioden 2007-2011 arbetats fram. Kommunstyrelsen har överlämnat förslaget till stadsdelsnämnden för yttrande.

Tillsammans med budgeten utgör äldreplanen det främsta styrdokumentet vid sidan av gällande lagstiftning för stadens äldreomsorg. Med utgångspunkt av äldreplanen ska stadsdelsnämnderna utforma äldreomsorgens verksamheter efter demografiska förändringar samt lokala förutsättningar och behov.

Östermalm har ett rikligt befolkningsunderlag bland de äldsta åldersgrupperna, vilket innebär att verksamheterna måste anpassas, både till volym och innehåll.

Äldreplanen för perioden 2007-2011 är uppbyggd kring det övergripande målet att staden ska ha en omsorg, vård och service som bygger på värdighet och trygghet, oavsett var i staden man bor.

Förvaltningens uppfattning är att förslaget till ny äldreplan är väl genomarbetat och har ett innehåll som förvaltningen ställer sig bakom.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom programområde äldreomsorg. Stadsdelsnämndens pensionärsråd behandlar förslaget den 2007-08-20. Samverkan med de fackliga organisationerna sker 2007-08-21. Samverkan med landstinget sker 2007-08-22.

Bakgrund

Äldreomsorgsplan för perioden 2006-2010 antogs av kommunfullmäktige i januari 2006. Efter majoritetsskiftet i staden har äldreplanen arbetats om i enlighet med alliansens politiska plattform och budget 2007 och omfattar perioden 2007-2011. Förslaget till ny äldreplan har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder samt till äldrenämnden, stadsledningskontoret och KPR för yttrande. Yttrandena ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 augusti 2007. Förslaget finns i bilaga 1.

Sammanfattning av remisshandlingarna

Tillsammans med budgeten utgör äldreplanen det främsta styrdokumentet vid sidan av gällande lagstiftning för stadens äldreomsorg. Med utgångspunkt av äldreplanen ska stadsdelsnämnderna utforma äldreomsorgens verksamheter efter demografiska förändringar samt lokala förutsättningar och behov.

Äldreplanen för perioden 2007-2011 är uppbyggd kring det övergripande målet att staden ska ha en omsorg, vård och service som bygger på värdighet och trygghet, oavsett var i staden man bor.

Följande nio strategier anges för måluppfyllelse:

- Äldreomsorgen ska arbeta förebyggande och aktivt delta i samhällsplaneringen.
- Den enskildes inflytande ska öka genom mångfald och valfrihet.
- Äldreomsorgen ska präglas av god kvalitet.
- Det ska finnas en flexibel hemtjänst som kan hantera omfattande och specifika behov.
- Det ska finnas olika boendeformer som tillgodoser äldres skiftande behov.
- Stadens hälso- och sjukvård ska ha en hög kvalitet och tillgodose äldres skiftande behov av vård och behandling.
- Den kommunala äldreomsorgen ska samarbeta med landstingets hälso- och sjukvård.
- Det ska finnas ett varierat utbud av stöd- och hjälpinsatser till dem som vårdar anhöriga och närstående.
- Anställda inom äldreomsorgen ska ha adekvat utbildning och kompetens som svarar mot de krav som verksamheten kräver.

Förebyggande arbete

Äldreplanen framhåller vikten av en väl fungerande samhällsplanering med bl a möjlighet till anpassade bostäder och tillgängliga kommunikationer.

Uppsökande verksamhet, servicetjänster i form av vaktmästarservice till alla som fyllt 75 år, träffpunkter för äldre samt vikten av frivilligverksamheter är andra viktiga åtgärder inom det förebyggande arbetet.

Inflytande, mångfald och valfrihet

Det betonas att respekten för äldre människors integritet och självbestämmande kräver att valfrihet präglar det stöd som ges. Genom kundvalsmodellen har den enskilde möjlighet att välja utförare av hemtjänst, ledsagning och avlösning. Stadens vård- och omsorgsboenden ska ses som en gemensam resurs och den äldre ha rätt att välja boende. Informationen ska utvecklas då det är av stor vikt att de äldre och deras närstående enkelt får information om äldreomsorgens verksamheter.

Kvalitet

Äldreplanen fokuserar på att äldreomsorgen ska präglas av personligt inflytande, respekt, trygghet och individualisering samt att alla ska ha rätt till lika bedömning. Äldreplanen föreslår att maten och måltidssituationen, utevistelse, aktiviteter och samvaro kan vara tänkbara sätt att höja den enskildes livskvalitet. Det betonas att utevistelse är en rättighet för alla som har insatser från äldreomsorgen.

Det ska finnas kvalitetsgarantier som säkerställer en hög standard av såväl handläggningsprocessen som insatsernas utförande. Regelbundna kvalitetsuppföljningar ska göras enligt den uppföljningsmodell som har antagits av kommunfullmäktige. En god dokumentation lyfts fram som en förutsättning för att kunna följa upp beviljade och utförda insatser.

Stöd och hjälp i ordinärt boende och servicehus

Den äldre ska kunna bo kvar hemma så länge tryggheten kan garanteras och äldreplanen fokuserar särskilt på stöd och hjälp i det ordinära boendet. En stor del av framtidens äldreomsorg kommer att ligga inom hemtjänstens verksamhetsområde och allt fler äldre med omfattande vård- och omsorgsbehov får sina behov tillgodosedda i hemmet. Hemtjänsten måste vara mångsidig, ha en flexibel organisation, ha välutbildade medarbetare samt verka för ett nära samarbete med andra verksamhetsområden. Biståndsbedömda dagverksamheter är ett viktigt komplement till hemtjänsten. Korttidsvård är en viktig stödinsats för äldre i eget boende och ska finnas i särskilda enheter.

Boende för äldre

Boendet är en viktig faktor för den enskildes möjlighet till självständighet och delaktighet och staden ska på olika sätt bidra till att bostadsmarknaden erbjuder attraktiva bostäder för äldre. Staden ska garantera äldres rätt att välja boende när det gäller servicehus och vård- och omsorgsboende. Det ska finnas boenden med olika inriktningar för att tillgodose äldres skiftande behov.

Stadens hälso- och sjukvård

Staden har ett hälso- och sjukvårdsansvar upp till och med sjuksköterskenivå inom de särskilda boendeformerna, dagverksamheten samt korttidsvården. Kvaliteten på stadens hälso- och sjukvård ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. En viktig uppgift är att säkerställa läkemedelshanteringen bl a genom regelbundna

läkemedelsgenomgångar. Det ska finnas läkare knutna till alla vård- och omsorgsboenden.

Vård till personer med demenssjukdom och den palliativa vården ska uppmärksammas särskilt.

Samverkan med landstinget

För att den enskilde ska känna sig trygg och få bästa möjliga vård och omsorg ska det finnas en god kommunikation och samsyn mellan kommun och landsting.

Ett trygghetskvitto ska upprättas i form av en vårdplan där respektive huvudmans ansvar dokumenteras.

Stöd till anhöriga och närstående

Staden har en viktig uppgift i att stödja de som vårdar anhöriga och närstående i hemmet. Stöd och avlastning ska, så långt det är möjligt, vara individanpassat och utformas i samråd med berörda parter. I äldreplanen tydliggörs att det ska finnas någon form av anhängigkonsulenter som kan vara behjälpliga med råd, stöd och kontaktinformation.

Personalen

Den personal som anställs ska ha adekvat utbildning inom vård och omsorg. Den personal som saknar utbildning ska erbjudas grundutbildning.

Stadens ska vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda en god arbetsmiljö. Det ska finnas möjligheter till utveckling och avancemang inom yrkesområdet.

Uppföljning av äldreomsorgsplanen

Enligt förslaget ska stadsdelsnämnden i den årliga verksamhetsberättelsen redovisa hur äldreomsorgen bedrivits med utgångspunkt från äldreplanens mål och strategier.

Efter halva planperioden, under 2009, ska äldreförvaltningen genomföra en uppföljning av äldreplanen. Resultatet av uppföljningen ska ligga till grund för kommande äldreplan.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens uppfattning är att förslaget till ny äldreplan är väl genomarbetat och har ett innehåll som förvaltningen ställer sig bakom.

Det av kommunfullmäktige beslutade resursfördelningssystemet är till största del baserat på de demografiska förutsättningarna. Östermalm har ett vikande befolkningsunderlag bland de äldsta åldersgrupperna, vilket innebär att verksamheterna måste anpassas, både till volym och innehåll.

Alla stadens servicehus och vård- och omsorgsboenden ska betraktas som en gemensam resurs. Förvaltningen instämmer helt i vikten av samplanering mellan stadsdelsnämnderna - särskilt inom det område för boendeplanering som Östermalm tillhör (Norrmalm, Kungsholmen, Östermalm, Södermalm).

I förväntansbilden hos de äldre som ansöker om ett boende finns ofta oklarheter om vad ett särskilt boende innebär. Förvaltningen anser att det är positivt att skillnaderna i de olika boendeformerna har förtydligats.

Korttidsvård utgör en viktig insats för äldre i eget boende. Förvaltningen anser att det är positivt att det inom korttidsvården ska finnas särskilda enheter för personer med minnesproblematik.

I äldreplanen betonas att en av de viktigaste kvalitetsaspekterna är medarbetarnas kompetens. Förvaltningen instämmer till fullo i att kompetens och motivation är grunden för ett bra vårdarbete. En kvalitativt god äldreomsorg förutsätter tillgång dels till personal med adekvat grundutbildning och dels tillgång till kontinuerlig fortbildning. Vårdpersonal behöver ha möjlighet att specialisera sig inom olika områden exempelvis demenssjukdom. Även legitimerad personal måste kontinuerligt uppdatera, utveckla och fördjupa sin kompetens.

Förvaltningen ser positivt på att äldreplanen förtydligar att det inom staden ska finnas någon form av anhörigkonsulenter. Stöd till anhöriga och närstående är en mycket viktig uppgift. Förvaltningen vill lyfta fram utbildning av anhörigombud och avlösare inom hemtjänsten som ett led i en kvalitetsutveckling av stödet till närstående.

Förvaltningen anser att det är positivt med stadens gemensamma kvalitetsuppföljningssystem. Det skapar en enhetlighet och tydlighet om verksamhetens kvalitet. Det kommer att bli enklare för medborgaren att välja exempelvis boende när samtliga uppföljningar finns att tillgå på webben.

Bilagor

1. Förslag till Stockholms stads äldreplan 2007-2011
2. Protokollsutdrag § 9 från äldrenämndens sammanträde 2007-04-23